

“Luister naar de geluiden in je eigen stad”

WIT Urban Team wil auditieve wandeling uitstippelen

Het WIT Urban Team, een collectief van Wase kunstenaars, trekt de stad rond op zoek naar toevallige ontmoetingen, naar mensen die een innige band hebben met de natuur in hun eigen stad. Een alternatieve geluidswandeling is het einddoel.

• Het WIT Urban Team gaat nog tot en met september op zoek naar het auditieve geheugen van Sint-Niklaas. De leden van het Wase collectief, dat in 2010 is opgestart naar aanleiding van het kunstenevenement Coup De Ville, doorkruisen de stad op zoek naar verhalen over de schijnbaar teloorgegangene relatie tussen de stadsmens en de natuur. *The Knocking Bird*, ofte *Luistervinken*, is gegroeid uit het project ‘Dromen van natuur in de stad’ van het CC Sint-Niklaas en is geselecteerd voor de European Prize for Tourism and the Environment.

“Bedoeling is om onze gesprekken en ontmoetingen vast te leggen op beeld of klanktape en nadien een geluidswandeling via gps uit te werken”, zeggen Margot Dieleman, Stefaan Van Biesen en Eric Windey van het WIT Urban Team. “Die geluidswandeling zal werken met audioguides en een app voor smartphones. Als je dan bij bepaalde plaatsen komt, kun je bijdragen van bewoners, gedichten en verhalen over de stad en natuur beluisteren.”

Gestorven zoon

Het team begon de zoektocht naar originele en weggestoken verhalen aan het SteM. Op Zwijgershoek ving een vogelhuisje hun aandacht. “Toen we aanbelden, deed een oudere dame de deur open. Bleek dat het vogelkastje gemaakt was door haar zoon, die toevallig een dag eerder begraven was. Die combinatie tussen schoonheid en tragedie maakte ons sprakeloos”, herinnert Van Biesen zich. “De dame vertelde ons het verhaal van haar gestorven zoon, en van het vogelkastje. Wat we doen, is heel even infiltreren in de privacy van mensen, in iets heiligs eigenlijk.”

WIT hield ook halt bij tachtiger Leo De Clercq van de drankwinkel op de hoek van de Zamanstraat. “Hij vertelde ons over zijn huismereels. Vogels die al generaties lang bij hem in de koer nestrijken en

“We infiltreren heel even in de privacy van onbekenden.”

WIT URBAN TEAM

hem het hele jaar door gezelschap houden. Dagelijks ontstaat er tussen hen een dialoog. Veel mensen hebben nog steeds een verrassend sterke band met de natuur.”

Vogelkasten

Het WIT Urban Team besloot het thema van vogels en kastjes door te trekken. In de VTS in de Breedstraat maakten ze kennis met een geëngageerde leerkracht plastische opvoeding die oude vogelkasten van zijn nonkel, een keurder, gebruikt om jongeren opnieuw voeling te laten krijgen met de natuur. “Als jong ventje zat ik zelf op de schoolbanken van de VTS. Ik was een van de weinigen in mijn school die ook les volgde op de academie voor Schone Kunsten. In die tijd waren technisch en kunstonderwijs nog compleet onverzoenbaar”, vertelt Jo Geleyn (53).

Aangezien Geleyn van thuis uit geen kunstonderwijs mocht volgen, smeedt hij zich in de opleiding plastische opvoeding. Sinds 1983 staat hij voor de klas. “Ik heb er altijd een erezaak van gemaakt om geen saaie traditionele lesopdrachten te geven. Het overlijden van mijn nonkel Herman Tielen, een bekende keurmeester van vogels, was de aanleiding om met een nieuw en duurzaam project voor de klas te gaan staan.”

Straaljagers

Geleyn stockeert de vogelkasten in de klas en vraagt zijn leerlingen ieder jaar om bewoners te maken. “De eerste lessen zitten er vaak vervormde vogels, ontplofte mollen of zelfs straaljagers in de hokjes. Je moet die gasten dus echt aanleren hoe een vogel eruitziet. Maar het mooie aan dit project is dat die kinderen vaak appreciatie krijgen voor de natuur, wegtrekken van hun gamewereld en aquariums of boshutten beginnen te bouwen.” De vogelkasten worden ondertussen al een paar jaar aangekleed met vogels. “Als ik met pensioen ga, wil ik geen hout

Eric Windey, Margot Dieleman en Stefaan Van Biesen. FOTO'S GERT COOLS

Leerlingen van de VTS maken eigen vogeltjes.

meer zien, alleen vogels”, lacht hij.

WIT is ook betrokken bij een gelijkaardig project, georganiseerd door het Goethe-Instituut in Athene: *The Listening City*. “Dat is een stedelijk kunstproject. Samen met een team van geluidskunstenaars en onder curatorschap van Geert Vermeire onderzoeken we de wisselwerking tussen inwoners en de stad, de zintuigen en geluiden in de stad. Dat gebeurt in een simultaan en collectief creatief proces in Athene en de Duitse steden Essen en Dresden.”

Shoppingcentra

Aan bewoners, vooral jongeren, wordt gevraagd om soundscapes op te nemen, of creatieve klankportretten met lokale inslag. “In Essen

waren we verbaasd over het enthousiasme van de studenten, want Essen is een gemaakte stad, met shoppingcentra die triomferen over natuur.”

Curator Geert Vermeire: “De eerste geluidswandeling brengt stedelijke ervaringen van Essen en Dresden naar Athene, zoals beleefd door de Duitse jongeren. Tegelijkertijd ontdekken bewoners van Essen en Dresden Athene, via gesprekken over en soundscapes van betekenisvolle plekken daar, getransformeerd in een geluidswandeling, te beluisteren op de oorspronkelijke plekken in de Griekse hoofdstad.”

“Het resultaat wordt een verrassende stadservaring, die oases en verborgen plekken in de stad blootlegt.”

SOPHIE PYCKE

Meerstemmig koor in het SteM

•• Een stadsgeluidenconcert op Europadag 9 mei in het SteM zal het publiek van de resultaten laten proeven. De Spaanse kunstenaar TRES zal het hele museumgebouw als instrument gebruiken in een poging om tot een stilte in de stad te komen en een eigen muzikale soundscape te maken, geïnspireerd door Sint-Niklaas en andere Europese steden. “*The Knocking Bird* vloeit samen met een Europese week. We doen hierbij onder andere op 5 mei een performance samen met een meerstemmig koor van een achttal zangers onder leiding van Pieter Stas en Els Spanhove bij het SteM. Ook deze opname zal dan later deel gaan uitmaken van de geluidswandeling die we samen met de geluidskunstenaars van Escotar maken voor de stad.” De app voor de geluidswandeling is vanaf 15 juni te verkrijgen bij de dienst toerisme. **SOPY**